

Socialmedicinsk tidskrift

Redaktion

Ingvar Karlberg, redaktör och ansv. utg.

Viveca Larsson, redaktionssekreterare

Socialmedicinsk tidskrifts styrelse/nätverk

Peter Allebeck

Kristina Alexandersson

Preben Bendtsen

Kerstin Ekberg

Jan Ekholm

Gunnel Hensing

Sven-Olof Isacson

Leif Svanström

Ragnar Westerling

Åttioförsta årgången nr 6 2004

Sjukdomsbegreppet, ohälsotalet och arbetsförmågan.

Författarna i detta nummer av SMT berättar om sjukdom och hälsa. Begreppen är i hög grad beroende av tid, plats och kultur. Det visas inte minst av att vi i vårt land fått ett nytt sjukdomsbegrepp. I RFV:s enkätstudie 2004 angav 70% att sjukskrivning kan vara acceptabelt vid problem i familjen, 65% vid stress på arbetet, 60% vid dålig arbetsmiljö, 40% vid strejk på dagis och 40% vid osämja med chefen.

Ohälsotalet ökade med 30% från 33 dagar till 43 dagar på fem år mellan 1998 och 2003. RFV:s prognos för kostnaderna för sjukförsäkringen för 2004 är 93 miljarder. Det motsvarar hälften av kostnaden för all hälso- och sjukvård. Den relativa ökningen har varit störst bland de yngsta försäkrade. Kvinnor är i större utsträckning långtidssjukskrivna än män och det är familjesituationen och arbetsfaktorer som förklarar skillnaderna. I samma yrken har män och kvinnor samma sjukskrivningsmönster.

”Sjuktalet är för höga”, anser alla politiska partier, men hur skall de minskas? RFV:s enkät visar att hälso- och sjukvården inte har lösningen. Om det är den nordiska principen med kompensation för inkomstbortfall som är pudelns kärna, är vi kanske på väg mot behovsprövade ersättningar och tilläggsförsäkringar kopplade till arbetslivet. Erfarenheterna talar för att sådana system leder till ökande ojämlikhet i ekonomi och hälsa och på sikt utgör ett hot mot den solidariska finansieringen av socialförsäkringarna. Är det en oundviklig utveckling? Riksdagen vill ha en politisk utredning, men regeringen håller emot, det är oroande!

Ingvar Karlberg
Redaktör